

دانشکده پزشکی جهرم

برنامه نظام جامع پیشگیری از افت تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی جهرم

افت تحصیلی یکی از مشکلات عمده ای است که نه تنها باعث افزایش هزینه بلکه موجب مشکلات روحی- روانی دانشجویان می گردد این مسأله در دانشگاهها به عنوان یک معضل اساسی مطرح است و پیش بینی می گردد در آینده نیز این معضل تشدید گردد. هر ساله بخشی از منابع و استعدادهای بالقوه انسانی و اقتصادی جامعه در دانشگاهها با عناوین اخراج، ترک تحصیل و انصراف، مردودی در دروس و مشروطی ضایع می گردد و علاوه بر آن آثار و پیامدهای ناگواری نیز در حیات فردی، خانوادگی افراد بر جای می گذارد و نابسامانی های اجتماعی فراوانی را نیز بوجود می آورد. بنابراین لازم است یک ساختار درمانی در جهت کاهش افت تحصیلی دانشجویان تدوین گردد تا دانشجویان بتوانند به مهم ترین مسولیت حرفه ای خود یعنی عملکرد مناسب تحصیلی خود بپردازند .

ماده ۱: تعریف اصطلاحات

دانشجو:

دانشجو در دانشگاه علوم پزشکی جهرم به کسی اطلاق می شود که دانش می جوید و در اصطلاح، به محصلان رسمی در سطح تحصیلات دانشگاه و پس از آن به کار می رود.

افت تحصیلی :

افت تحصیلی از نظر مفهوم عام به هر گونه ضعف در سواد آموزش و وجود بی سوادی گفته می شود اما از نظر مفهوم خاص عبارت است از عدم تحقق انتظارات آموزشی و شکست در اهداف آموزشی است و نابسامانی در فرآیند یاددهی و یادگیری را در بر می گیرد.

افت تحصیلی در اداره مشاوره دانشگاه علوم پزشکی به دانشجویانی که ۱- مشروط ۲- دارای معدل ۱۲ تا ۱۴

۳- دانشجویانی که دو نمره معدل آنها کاهش داشته است اطلاق می شود.

ماده ۲: اهداف

- ۱- بررسی علل و عوامل افت تحصیلی
- ۲- تقویت انگیزه درونی و اعتماد به نفس در تحصیل
- ۳- برنامه ریزی آموزشی صحیح با توجه به نیاز دانشجو
- ۴- آموزش مهارت‌های مطالعاتی
- ۵- طراحی و برنامه ریزی درمان روانشناختی در راستای عوامل افت تحصیلی

ماده ۳: شرح وظایف کارشناس افت تحصیلی

- ۱- درخواست کتبی اداره مشاوره دانشجویی از اداره خدمات آموزش دانشگاه مبنی بر ارائه لیست دانشجویان دارای افت تحصیلی
- ۲- هماهنگی با دانشجویان دارای افت تحصیلی و دعوت به مصاحبه
- ۳- انجام مصاحبه توسط کارشناس افت تحصیلی
- ۴- طراحی یک پروتکل درمانی مناسب با مراجع
- ۵- ارائه گزارش به کمیته پیشرفت تحصیلی
- ۶- پیگیری وضعیت دانشجوی افت تحصیلی در ترم های آتی

ماده ۴: روش ارزشیابی مشاوره پیشرفت تحصیلی

- ۱- انجام مصاحبه ساختار یافته در قالب فرم بررسی وضعیت دانشجویان دارای افت تحصیلی (بدین صورت که پس از دعوت دانشجو به اداره مشاوره جهت مصاحبه، از دانشجو خواسته می شود که به سوالات مشخص و معین پاسخ دهد).

۲- بررسی و ارزشیابی از طریق معدل دانشجو

۳- گزارش توسط اساتید مشاور دانشجو

۴- خوداظهاری دانشجو

ماده ۵: استفاده از نتایج ارزشیابی

نتایج ارزشیابی در کمیته پیشرفت تحصیلی دانشجویان مطرح و با توجه به نتایج به دست آمده در جهت پیشگیری از افت تحصیلی سیاست گذاری خواهد شد.

ماده ۶: تصویب برنامه نظام جامع پیشرفت تحصیلی دانشجویان

برنامه پیشگیری از افت تحصیلی دانشجویان در کمیته پیشرفت تحصیلی دانشگاه علوم پزشکی جهرم مطرح و مصوب گردید.

برنامه نظام جامع ارایه خدمات مشاوره روانشناختی دانشگاه علوم پزشکی جهرم

انسان برای زندگی موفقیت آمیز نیازمند برخورداری از آرامش، سلامت و کارآمدی در ابعاد زیستی، روانی و اجتماعی می باشد. تغییرات اجتماعی - فرهنگی سریع، تحول در ساختار خانواده، پیچیدگی و گسترش شبکه ارتباطات انسانی و وسعت و تنوع منابع اطلاع‌رسانی موجب گردیده است جوامع انسانی خصوصاً قشر جوان با مسائل و مشکلات متعدد مواجه شوند و از طریق توسل به روش‌هایی که گاه از پشتوانه منطقی برخوردار نبوده و فاقد دورنمای روشن و امیدبخش می باشند، به فشارها، چالش‌ها و انتظارات گسترده زندگی امروز واکنش نشان دهند.

دانشگاهها و محیطهای دانشجویی نیز که دربرگیرنده بخش قابل ملاحظه‌ای از نخبگان و فرهیختگان جوان جامعه می باشند همسو با فضای در حال گذر موجود، درگیر چالش‌ها و دگرگونی‌هایی گردیده اند. از این رو حمایت روانی دانشجویان امری مهم مؤثر و لازم است بنابراین وجود یک ساختار حمایت روانی در کنار پیشگیری از آسیبهای احتمالی، در جهت ارتقای سطح بهداشت روان فردی و اجتماعی دانشجویان گامی مؤثر می‌باشد.

ماده ۱: تعریف اصطلاحات

دانشجو:

دانشجو در دانشگاه علوم پزشکی جهرم به کسی اطلاق می شود که دانش می جوید و در اصطلاح، به محصلان رسمی در سطح تحصیلات دانشگاه و پس از آن در دوره های کارورزی و کارآموزی به کار می‌رود.

راهنمایی :

راهنمایی فرآیند یاری دهنده ای است که از طریق یک سلسله فعالیت های منظم و سازمان یافته به رشد متعادل و همه جانبه انسان می انجامد و موجبات بهره گیری از حداکثر توانایی های بالقوه فرد را فراهم می آورد.

مشاوره:

مشاوره فرآیندی فعال، پویا و رویایی بین مراجع و مشاور است که در طی آن به مراجع کمک می شود تا به شناخت بهتری از توانایی و قابلیت های خویش و نیز امکانات و فرصت های محیطی استفاده نماید و در نهایت به سازگاری بیشتر در زندگی دست یابد.

اداره مشاوره و سلامت روان:

اداره مشاوره و سلامت روان محلی است که در قالب سطوح سه گانه پیشگیری از الگوی عمومی بهداشت روانی قادر به عرضه خدمات زیر می باشد:

الف: مشاوره و راهنمایی در امور اجتماعی، ارتباطی، اخلاقی، تربیتی، روانی و رفتاری

ب: مشاوره و راهنمایی در زمینه های تحصیلی، شغلی و ازدواج و غیره

ج: روانسنجی در زمینه های مشکلات روانشناختی، انجام تست های روانشناختی، تشخیصی، شخصیتی، هوشی و غیره

اختلالات روانی:

اختلال روانی یک کژکاری و مشکل در رفتار یا فرآیندهای روانی انسان است که خود را با یک ناهنجاری در رفتار و فرآیندهای روان نشان می دهد. بیش تر مردم کسی را نابهنجار یا غیرعادی می دانند که رفتار، اندیشه یا احساسات او غیرمعمول و عجیب است و همانند دیگران نیست. مردم چنین کسانی را دچار اختلال روانی می دانند. اختلال روانی یک برچسب نیست که به سادگی بتوان آن را به دیگران زد و با دیدن برخی از نشانه ها نمی توان کسی را دارای یک اختلال روانی دانست.

- ۱- کمک به مراجعین در شناخت بهتر خود و تصمیم گیری های مهم زندگی
- ۲- کمک به رشد توانایی و استعدادهای بالقوه و توسعه خلاقیت های مراجعین
- ۳-کمک به مراجعین در بهبود سازگاری فردی و بین فردی
- ۴-کمک به پیشگیری از مشکلاتی که می تواند سر منشا ایجاد اختلالات عمیق عاطفی شناختی باشد.
- ۵-تلاش برای درمان نارسایی ها و اختلالات روانی
- ۶-کمک به مراجعین در فراگیری مهارت های لازم برای برقرای روابط سالم با افراد دیگر در محیط های اجتماعی

۷- کمک به ارتقاء سطح بهداشت روانی دانشجویان

ماده ۳: شرح وظایف مشاور:

- ۷- تکمیل پرونده راهنمایی و مشاوره مراجعه کنندگان و ثبت اطلاعات مورد نیاز در سامانه فرابر
- ۸- اقدام در جهت پی ریزی طرح فرآیند مشاوره و راهنمایی
- ۹- اجرایی کردن فرآیند مشاوره
- ۱۰- پیگیری نتایج مشاوره و روان درمانی
- ۱۱- ارائه خدمات روانشناختی در خوابگاههای دانشجویی
- ۱۲- انجام خدمات مشاوره تلفنی
- ۱۳- طرح ریزی و اجرای فرآیند تغییر ، تعدیل یا درمان و پیگیری آن

ماده ۴: روش ارزشیابی خدمات روانشناختی

۱- خود اظهاری دانشجویان بعد از شروع درمان، در ابتدای هر جلسه مشاوره از طریق مقیاس های ارائه شده توسط مشاور به دانشجو

۵- استفاده از پرسشنامه های معتبر در خلال مصاحبه به تشخیص مشاور (پرسشنامه CCSM ، بک ، کتل و غیره)

۶- استفاده از سامانه ارزشیابی فعالیت های اداره مشاوره از طریق سایت دانشگاه علوم پزشکی جهرم

ماده ۵: استفاده از نتایج ارزشیابی

۱- نتایج ارزشیابی مشاوره های فردی، گروهی و تلفنی بایستی در اختیار مدیر اداره مشاوره، معاون فرهنگی دانشجویی، رییس دانشگاه و رییس اداره مشاوره و سلامت روان دانشجویی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی قرار گیرد.

۲- نتایج ارزشیابی در جهت بهبود روند درمانی دانشجویان مورد بررسی قرار می گیرد.

۳- نتایج ارزشیابی در کمیته روانشناختی و پیشرفت تحصیلی مورد ارزیابی قرار می گیرد.

۷- نتایج کلی از ارزشیابی های انجام شده جهت سیاست گذاری های کلان به اطلاع شورای بهداشت روان دانشگاه می رسد.

ماده ۶: تصویب برنامه نظام جامع ارایه خدمات مشاوره روانشناختی دانشگاه علوم پزشکی جهرم

برنامه نظام جامع ارایه خدمات مشاوره روانشناختی در شورای بهداشت روان دانشگاه مصوب گردید.

دانشکده پزشکی جهرم

برنامه پایش سلامت روان دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی جهرم

توجه به سلامت روان دانشجویان به عنوان یکی از اقشار موثر و سازنده آینده کشور و مدیران و ایده پردازان نسل بعد بسیار مهم است چرا که وجود اختلالات روان شناختی به تنهایی می تواند مهم ترین مسئولیت حرفه ای دانشجویان یعنی عملکرد تحصیلی را تحت تاثیر قرار دهد. از جمله وظایف اصلی ادارات مشاوره و سلامت روان دانشجویی غربالگری و شناسایی دانشجویان در معرض آسیب و آسیب پذیر است.

ماده ۱: تعریف اصطلاحات

دانشجوی ورودی جدید:

دانشجو از لحاظ لغوی به معنی کسی است که دانش می جوید و در اصطلاح، برای اطلاق به محصلان رسمی در سطح تحصیلات دانشگاه و پس از آن به کار می رود. دانشجوی ورودی جدید در دانشگاه علوم پزشکی جهرم نیز

به کسی اطلاق می شود که پس از قبولی در آزمون سراسری دانشگاههای کشور در یکی از شاخه های رشته های پزشکی و پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی جهرم به صورت روزانه یا مازاد در حال تحصیل است

پایش سلامت روان :

بهداشت روان یا سلامت روان به معنی سلامت هیجانی و روانشناختی است. به شکلی که فرد بتواند از تفکر و توانایی های خود استفاده کند، در جامعه عملکرد داشته باشد و نیازهای معمول زندگی روزمره را برآورده سازد . فردی که از سلامت روانی برخوردار است به طور معمول می تواند بر فشارهای معمول زندگی روزمره غلبه کند، دوستان و خانواده خوبی دارد و می تواند یک زندگی مستقل داشته باشد.

زمانی که افراد (دانشجویان) با آزمون بررسی سلامت روان معتبر غربال گردند و دانشجویان آسیب پذیر و در معرض آسیب شناسایی شوند در حقیقت پایش سلامت روان صورت پذیرفته است و پس از آن اقدامات درمانی لازم انجام می شود.

اختلالات روانی:

اختلال روانی یک کژکاری و مشکل در رفتار یا فرآیندهای روانی انسان است که خود را با یک ناهنجاری در رفتار و فرآیندهای روان نشان می دهد. بیش تر مردم کسی را نابهنجار یا غیرعادی می دانند که رفتار، اندیشه یا احساسات او غیرمعمول و عجیب است و همانند دیگران نیست مردم چنین کسانی را دچار اختلال روانی می دانند. اختلال روانی یک برچسب نیست که به سادگی بتوان آن را به دیگران زد و با دیدن برخی از نشانه ها نمی توان کسی را دارای یک اختلال روانی دانست. درپایش سلامت روان دانشجویانی که بالای نقطه برش هستند مشکوک به داشتن یکی از اختلالات روانی هستند که می بایست پس از مصاحبه در نهایت روانشناس بالنی تشخیص نهایی خود را اعلام نماید.

ماده ۲:اهداف

۱- غربالگری روانی کلیه دانشجویان ورودی جدید

۲- انجام مصاحبه روانشناختی و بررسی آزمون

۳- شناسایی دانشجویان در معرض آسیب روانی

۴- شناسایی دانشجویان آسیب دیده و دارای اختلال روانی

۵- انجام جلسات روان درمانی ویژه دانشجویان آسیب پذیر

۶- انجام خدمات مددکارانه و حمایتی لازم (روانی، تحصیلی حقوقی و گاهاً مالی) از دانشجویان در راستای

تشخیص و درمان

ماده ۳: شرح وظایف روانشناس

۱- هماهنگی با آموزش دانشکده ها و گرفتن فهرست دانشجویان جدیدالورود به تفکیک رشته

۲- اجرای آزمون CCSM توسط کارشناسان اداره مشاوره در زمان معین

۳- قبل از توزیع ابزار آزمونگر باید خود را معرفی و هدف از اجرای آن را بیان کند.

۴- آزمونگر می بایست توضیح دهد که تمامی اطلاعات دریافتی تنها به منظور کمک به دانشجویان جمع آوری خواهد شد و کاملاً محرمانه نزد اداره مشاوره و سلامت روان باقی خواهد ماند.

۵- به دانشجویان توصیه می شود به همه سوالات صادقانه پاسخ دهند و از پاسخ دادن تصادفی خودداری کنند.

۶- اگر ملاحظه گردید دانشجویی مایل به پاسخ دادن به برخی از سوالات نیست در این شرایط پیشنهاد می شود از وی دعوت کرده تا شخصاً به اداره مشاوره مراجعه کنند.

۷- بعد از تکمیل ابزار سنجش اداره مشاوره موظف است طی ۷ روز کاری دانشجویانی را که در هر کدام از حوزه

ها نمره بالای نقطه برش را کسب کرده جهت ارزیابی و مصاحبه بالینی به اداره مشاوره و سلامت روان دعوت

کند.

ماده ۴: روش ارزشیابی پایش سلامت روان دانشجویی

۱-انجام آزمون به دو روش انجام می شود: روش اول انجام مصاحبه بالینی است که در این روش تک تک دانشجویان مورد مصاحبه قرار می گیرند که اجرای این روش بسیار پر هزینه و زمان بر است. روش دوم، انجام مطالعات شیوع شناسی در دو مرحله است که ابتدا دانشجو توسط ابزار غربالگری سلامت روان مورد ارزیابی قرار می گیرند و سپس دانشجویانی که نمره بالای نقطه برش را کسب می کنند به عنوان دانشجوی در معرض آسیب یا آسیب پذیر شناسایی شده و جهت انجام مصاحبه بالینی به ادارات مشاوره و سلامت روان دعوت می شوند بنابراین مسئله مهم در این روش انتخاب یک ابزار غربالگری مناسب است که از ساختار عاملی، اعتبار، روایی و نرم مناسبی برخوردار باشد و بتواند طیف وسیعی از اختلالات را در برگیرد. آزمون CCSM یک آزمون معتبر است که روایی و پایایی آن تایید شده لذا کلیه ادارات مشاوره ددانشجویی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی به دستور دفتر مرکزی مشاوره دانشجویی از این ابزار سنجش استفاده می نمایند.

۲- بعد از انجام آزمون و بررسی آزمون ها در صورت اجرای صحیح آزمون توسط دانشجویان مصاحبه شروع می شود.

۳- در صورتی که دانشجو اظهار نماید که به دقت آزمون را پاسخ نداده است اجرای آزمون را تکرار کرده و آزمون جدید به پیوست آزمون قبلی رسانده می شود.

۴- در صورتی که دانشجویان آسیب پذیر شناسایی شده در جریان درمان قرار گرفتند و روانشناس تشخیص دهد لازم است آزمون مجدد تکرار شود، آزمون را جهت ارزیابی مجدد تکرار می کند.

ماده ۵: استفاده از نتایج ارزشیابی پایش سلامت روان دانشجویی

۱-نتایج ارزشیابی بایستی در اختیار معاون دانشجویی فرهنگی، رئیس اداره مشاوره وزارت بهداشت قرار گیرد.

۲- اسامی دانشجویان به هیچ وجه نباید (در جایی غیر از دو مورد بالا) ذکر شود.

۴-براساس نتایج ارزشیابی در جهت تقویت نقاط قوت و برطرف کردن نقاط ضعف اقدامات لازم انجام شود.

ماده ۶- پایش دوره

۱- کنترل انجام پایش سلامت روان دانشجویان طبق دستور العمل

۲- انجام دوره پایش سلامت روان در هر ترم برای ورودی های جدید هم زمان در همه دانشگاه ها انجام می شود.

۳- بررسی نتایج ارزشیابی های انجام شده و رفع مشکلات احتمالی در اجرای آزمون

ماده ۷: تصویب برنامه ارزشیابی در شورای آموزشی دانشگاه

برنامه انجام پایش سلامت روان جهت دانشجویان ورودی جدید در شورای بهداشت روان دانشگاه مصوب گردید.